

(המשך מעמוד 13)

של השנה, אחרי שכבר הורשע במישפט ונדון למאסר על עבירות שביצע בחירות הקודמות.

● וייצמן: שני בחי' הכנסת

עזר וייצמן נמלט מגדל אכורי דומה, כאשר סירב להקים בתשמ"א מפלגה משלו. אך מצבו לא היה הרבה יותר טוב. אחרי שפרש מן הממשלה בשנה הקודמת, המשיך אישהשנה תשל"ח, גיבור השלום עם מצריים, לפסוח על כל הסעיפים.

קהל שמנה בין 100 אלף ל-200 אלף איש הריע ועלו, לעיני המצלמות שהנציחו את המעמד. ריח של אבק שריפה פשט במערכת ההבחי' רות בארץ כולה — ריח הבעייה העדתית, המונחת מזה 30 שנים כפיצצת זמן מתחת לשטיח המדינה.

היו שהתייחסו אל הבעייה הזאת כאל אותו גיבור מעופף שחור, שחטיל השנה את חיתתו על רבים — העירב שתקף תושב ביפו, רדף אותו בשיטתיות ובאכזריות, הפחידו במשך שבועות ארוכים עד שנעלם, באר רח מיסתורי, מבלי שאיש ידע מה היו כוונותיו ומה גרם לו להתנהג כפי שהתנהג.

אחד הגירויים המתמידים לציבור של עדות-המזרח היה, בלי ספק, השחצנות האשכנזית של העילית, שהכל "מגיע להם". היא התבטאה השנה יותר מכל בדמותו של אדם שמשך אליו השנה את שינאת הרבים: גד גרייבר, האיש שבנה לעצמו וילת-פאר בגדרה, בלי רישיון, ושהתגרה בכל מוסדות-המדינה. רק אחרי סערת-רוחות

ח"כ אברהם שפירא ביצמו הראשון בכנסת, כראשון ברשימת אגודת-ישראל

ממושכת הרהיבו מוסדות-החקוק עון בנפשם והרסו את הבניין.

הבעייה העדתית החרפה, הגיעה השנה לשיא. רבים הרגישו בכך, וניסו להשתמש בחומר-הנפץ הזה לפריצת דרך פרטית לעצמם.

החלה בכך עדה של מוקיונים, שהפכה השנה מקור לבידור לא-אכזב: ראשי הרשימות הקיקיוניות, שהעלו עד 31 את מיספר הרשימות שהתחרו בבחירות 1981. אחי דים נכנסו לכנסת הקודמת כטרמפיטים של רשימות אחרות, כמו מרדכי אלגריבלי של ד"ש, סעדיה מרציאנו של שלי" ויצחק יצחקי של שלומציון. הם ניצלו את המעמד, שניתן להם בחינם, כדי לעורר רעש, להתחזות כמנהיגים דגולים, לשעשע את הציבור בטלי וויזיה וברדיו. בסוף תשמ"א כבר נשכחו שמותיהם. אלגריבלי ומרציאנו זכו ביחד ב-1293 קולות, יצחקי הגיע ל-3726. בעוד שהפנתרים של ויקטור תייר צברו 460 קולות, והאוהלים של ימין סוויסה 545.

כל זה לא הפתיע איש. היה ברור כי בועת-הסבון השחורה של הפנתרים, שהרשימה את ישראל במסכת של אלימות וסקנדלים בראשית שנות ה-70, גורעה מזמן, וכי כמה עסקנים שניסו לנצל את שם הפנתרים לשם עשיית קאריירה אישית יכלו להצליח רק כל עוד מצאו בקרב המילגות האשכנזיות תמימים שהיו מר כנים לקנות את הסחורה הכוזבת.

לא כן התייחסו ה"ממתים" לנסיגתו של אהרון אביר-חצירא. עזירותיו של שריהדות היו אף הן אחר מפירקי המראגיקומדיה של תשמ"א.

שערויית השר, שהושאש בלקיחת שוחד מכספי משרד-הדתות ומקרנות אחרות, החלה עוד בשנת תשמ"א כאשר פנה היועץ המישפתי לממשלה אל הכנסת ותבע את הסרת חסינותו — הפעם הראשונה בתולדות המדינה שבה הוצגה דרישה כזאת לגבי חבר-הממשלה.

במשך כל השנה משך אביר-חצירא את ענייניו. הוא נאבק ביועץ המישפטי על כל צעד ושעל והתנגד להסרת חסינותו. הוא משך את כל התהליכים, כאשר זוכה במישפטו הראשון, בצורה שהשאירה ספק רב לגבי חלק מן ההאשמות. הפך את הוויכוח לנכס פוליטי, והכריז על הקמת רשימתו הנפרדת לבחירות.

כך, בפעם הראשונה מה שלושים שנה, עמדה לפני הבוחר רשימת מובהקת של בני עדות-המזרח, בהנהגת איש מפורסם, בן לאחת המישפחות המיוחסות ביותר של יהדות מארוקו. היא מומנה בידי קבוצה של מיליונרים ספרדיים בחו"ל, שראו ברשימה מנוף להשגת יעדיהם. היא יכדה לנצל עד תום את ריגשי התיס' כוז, המכירות והזעם שפרצו לפתע החוצה, לתדהמת רבים.

כאשר החל המערך, המנותק מן המציאות, לדבר לא רק על "צ'חצ'חים" אלא גם על "שתי תרבויות", היה נראה שהכל מוכן לניצחון מרשים של הצעיר המארוקאי, וכי ייכנס לכנסת העשירית בראש מתנה מרשים

אולם אהרון אביר-חצירא לא הפך אישהשנה של תשמ"א. ביום-הדין זכתה רשימתו ב-44,466 קולות, שהביאו לו בקושי רב שלושה מנדאטים.

איש לא ראה בכך את שבירת הגל הירדתי. אך היה ברור כי גל זה פנה לכיוון אחר לגמרי.

● ידן: סופם של כופאי ושוח'י

תקוות רבות התנפצו ביום-הבחירות. כאשר התפזר פזר העשן, היה השטח זרוע בהרוגים ובפצועים פוליטיים.

שמואל תמיר ספג מכת-מוות פוליטית עוד לפני כן, כאשר נחסמה דרך הויג'ואגים הארוכה שלו בצורה מבישה. מנחם בגין נקם בו נקמה אכזרית, כאשר חת' דפק תמיר על דלת חרות. ברגע האחרון ממש נטרקה הדלת בפניו.

האיש שעל גבו תפס תמיר את הטרמפ האחרון שלו, ייגאל ירון, חימם את כסאו של סגן-ראש-הממשלה בכנסת עד הרגע האחרון ממש — עד אשר הוש' בעו שרי הממשלה החדשה בכנסת, שבה שוב לא היה ירון חבר. האיש, שזכה בפי העם בתואר "פופאי", חת' עקש לגחך את עצמו עד תום. לפני שחזר לארכיאולוגיה ולעיסוקים רציניים יותר.

שתי הנשים הנוראיות משני הקצוות — גאלדה כהן, אשת-השנה תש"ם, ושולמית אלוני ציפו שתי-הן לגדולות. כהן, בצמרת תנועת-התחייה, קיוותה כי הגל הלאומני הגואה ינחיל לתנועתה שישה, שמונה ואף עשרה מנדאטים, כך שתוכל לשתק את המערך הפוליטי. אלוני היתה כה בטוחה בחמשת המנדאטים שלה, עד כי הכריזה על עצמה כעל שרת-הפנים בממשלת-המערך העומדת לקום.

שתי-הן נטחנו עידי אבני-הריחיים. תנועת-התחייה זכתה ב-44,700 קולות, שהעניקו לה

השר אביר-חצירא אחרי הדיכו'

בקושי שלושה מנדאטים. תנועתה של אלוני נאלצה להס' תפק ב-27,921 קולות, שהספיקו למנדאט יחיד, תוך העברת עורך קולונדאט השני של תנועת שינוי של אביר-חצירא לרובי-הנציגים, שנחלה תבוסה דומה. מעבר לכך נמחקה כליל מן המפה הפרלמנטרית רשימת של"י, בראשות מאיר פעלי, שזכתה ב-8691 קולות בלבד, בעוד שקבוצתו הרעשנית של מאיר כהנא השיגה 5128 קולות ולא הגיעה אף היא לכנסת.

השעיה לא האירה למאירים, מימין ומשמאל.

● גורן: האייח-אללה היהודי

רק מיוחד מאוד נרשם עלידי המחנה הדתי בבחירות אלה. בניגוד לכל חוקי הפסיקה, הוכיחו הדתיים כי בפוליטיקה פחות יכול להיות יותר.

המפד"ל של יוסף בורג וזכיון המר איבדה את מחצית כוחה, אולם רק חצי הנכס האבוד הגיע לידי של אהרון אביר-חצירא הפורש. פועלי-אגודת-ישראל נמ' חקו מן המפה הפרלמנטרית, מבלי שאגודת-ישראל זכתה מן השלל.

בפעם הראשונה מאז קום המדינה הוכה המחנה הדתי כונו מכה ניצחת. תהליך גיר דודן, שנראה כדתי-נמנע, לא זה בלבד שנעצר, אלא אף הוסג אחר.

הסיבות היו רבות — החל מן הנהירה הדתית אל הלאומנות הטהורה, נוסח גוש-אמונים, וכלה בתיק "אפרסק".

● אביר-חצירא: צ'חצ'חים

אחת המיזמים שהטביעו את חותמם על תשמ"א נל-קה ישר מן הסלאנג של הרחוב: צ'חצ'חים. היא נפלטת מפיו של בדרן בעצרת-המונים מרכזית